

BMP-0790-1-8/2018/PS

Warszawa, dnia 30 sierpnia 2018 roku

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2018 -09- 04
ZAL.	NR

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do wystąpienia Pana Rzecznika z dnia 8 maja 2018 r. (sygn. WZF.7060.134.2018.TO) w sprawie *rozważenia możliwości uchylenia decyzji w trybie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2018 r. poz. 132, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, osobom, którym organ emerytalny ponownie ustalił wysokość świadczenia w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy, legitymującym się prawomocnymi wyrokami sądowymi, z uzasadnienia których wynika, że przed rokiem 1990 bez wiedzy przełożonych, podjęli współpracę i czynnie wspierali osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, przedstawiam, co następuje.*

Wymienione powyżej wyroki sądów zmieniające decyzje organu emerytalnego zostały wydane w związku z odwołaniami wniesionymi od decyzji organu emerytalnego ponownie ustalającymi wysokość emerytur na podstawie ustawy, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 24 poz. 145), zwaną dalej pierwszą ustawą dezubekizacyjną. Zgodnie z sentencją tych wyroków sąd nakazywał organowi emerytalnemu doliczyć do wystugi emerytalnej odwołującego wskazany w wyroku okres według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru. Informacje stanowiące podstawę wydania wyroku, tj. uznanie przez sąd, że odwołujący bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, są zawarte w uzasadnieniach. Przy ustalaniu wysokości emerytury na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony

Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. poz. 2270), zwanej dalej drugą ustawą dezubekizacyjną, nie uwzględniono ww. wyroków, gdyż zapadły na gruncie stanu prawnego wprowadzonego pierwszą ustawą dezubekizacyjną.

Analizując ponownie ww. sprawy, organ emerytalny wziął pod uwagę dodatkowe dokumenty przedstawione przez jednego ze świadczeniobiorców, tj. postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 października 2017 r. o sygn. akt XIII U 241/13 oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 stycznia 2018 r. o sygn. akt III AUz 473/17, zapadłe w związku ze złożonym wnioskiem o dokonanie wykładni wyroków wydanych na podstawie pierwszej ustawy dezubekizacyjnej. Sąd Okręgowy w Warszawie odmawiając wykładni wyroków, w uzasadnieniu odniósł się do pytania zainteresowanego: „Czy na podstawie posiadanego prawomocnego wyroku świadczenioborca powinien być wyłączony spod działania drugiej ustawy dezubekizacyjnej ze względu na powagę rzeczy już osądzonej”. Sąd uznał, że brak jest podstaw do wyłączenia świadczeniobiorcy spod działania drugiej ustawy dezubekizacyjnej, gdyż ocena poszczególnych okresów, które były uwzględnione w wyrokach jako okres działalności na rzecz niepodległości Państwa Polskiego w okresie służby w organach bezpieczeństwa państwa, nie jest tożsama z okresem działalności na rzecz niepodległości dla Państwa Polskiego w czasie pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa. Sąd Apelacyjny w Warszawie, oddalając wniesione zażalenie, w pełni podzielił stanowisko Sądu I instancji. Podkreślił jednocześnie, że wydanie przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji nowej decyzji opartej na drugiej ustawie dezubekizacyjnej wyznacza nowy zakres przedmiotowy sprawy. Zatem, to do sądu rozpoznającego ewentualne odwołanie od decyzji organu emerytalnego wydanej na podstawie drugiej ustawy dezubekizacyjnej będzie należała decyzja, czy ustalenia faktyczne Sądu poczynione przy wydawaniu wyroków w sprawach wynikających z odwołań od decyzji organu emerytalnego na podstawie pierwszej ustawy dezubekizacyjnej, będą mogły zostać wzięte za podstawę dokonania ustaleń faktycznych.

W świetle powyższego, obecnie, organ emerytalny nie ma podstaw do odstąpienia od ponownego ustalenia wysokości świadczeń na podstawie drugiej ustawy dezubekizacyjnej.

Odnosząc się do prośby Pana Rzecznika o zweryfikowanie stanowiska organu emerytalnego i uchylenie decyzji na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, należy zauważyć, że zgodnie z tym przepisem, decyzja organu emerytalnego ustalająca prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia ulega uchyleniu lub zmianie na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli:

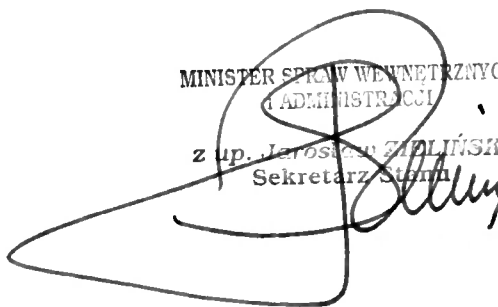
- 1) zostaną przedstawione nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności faktyczne, które mają wpływ na prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu emerytalnego przez osobę pobierającą świadczenie;

- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu emerytalnego.

Przepis ten stanowi o specyfice postępowania w sprawach emerytalno-rentowych, w których jest możliwa skuteczna zmiana lub uchylenie każdej decyzji - jeżeli pojawi się jedna z przesłanek, o których mowa w punktach 1-6 art. 33 ustawy. Organ emerytalny w swoich działaniach jest związany treścią powołanego przepisu. W analizowanych przypadkach, obecnie, nie zachodzi żadna z ww. przesłanek, która pozwoliłaby organowi emerytalnemu na uchylenie lub zmianę decyzji wydanych w tych sprawach. Z tego względu rozstrzygnięcie wymienionych spraw będzie należało do Sądu rozpatrującego odwołania od decyzji o ponownym ustaleniu wysokości świadczenia na podstawie drugiej ustawy dezubekizacyjnej.

Z poważaniem

MINISTER SPRAW WNETRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Jerolim SIOPIŃSKI
Sekretarz Stanu

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa Polska
mswia.gov.pl

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPE. 2018 -09- 04

ZŁ. NR

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH
AL. SOLIDARNOSCI 77
00-090 WARSZAWA

MSWiA

AAC899146

1293026-181902-21-R